

KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA: SUUSYÖPÄ

21.5.2019

IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

- Suusyövän tärkeimpien vaaratekijöiden, alkoholin ja tupakkatuotteiden, haittavaikutuksista kerrotaan potilaille ja kannustetaan niiden käytön lopettamiseen sekä terveellisiin ravintotottumuksiin.** Suomessa suusyöpien ilmaantuvuus on lisääntynyt. Perusterveydenhuollon rooli suusyövän ehkäisyssä ja varhaisessa toteamisessa on keskeistä.
 - Tupakointi lisää leukoplakian ja suusyövän vaaraa [A](#).
 - Alkoholi lisää suusyövän vaaraa [A](#).
 - Tupakan ja alkoholin yhteiskäyttö lisää suusyövän vaaraa. Vaara on riippuvainen annoksesta [A](#).
 - Tupakoinnin lopettaminen ja alkoholinkäytön vähentäminen ilmeisesti pienentävät suusyöpävaaraa lisäävien muutosten ilmaantuvuutta sekä suusyövän ja sen uusiutumisen riskiä ja kuolleisuutta [B](#).
 - Monipuolinen ruokavalio ja runsas kuitujen, kasvien ja hedelmien käyttö ilmeisesti suojaavat suusyövältä [B](#).
- Suun limakalvot tutkitaan aina suun tarkastuksen yhteydessä. Suusyöpävaaraa lisäävät limakalvomuutokset (leukoplakia, erytroplakia ja punajäkälä) tunnistetaan ja diagnosoidaan varhain sekä aloitetaan hoito.** Varhainen tunnistus ja hoito parantavat suusyövän ennustetta ja potilaan kuntoutumista. Suun limakalvojen tutkiminen [-video](#) on uusittu päivityksen yhteydessä.
- Jos kliininen kuva herättää epäilyn dysplastisesta muutoksesta tai suusyövästä, otetaan edustava koepala epäilyttävimmistä kohdasta.** Kudosnäytteen tulee diagnoosin varmistamiseksi olla riittävän suuri (halkaisijaltaan noin 6–8 mm ja syvyydeltään vähintään 5 mm). Suun limakalvomuutosten PAD-vastausten tulkinnasta ja tarvittavista toimenpiteistä perusterveydenhuollossa on laadittu suositukseen [taulukko](#).
- Syöpähoitoihin liittyvien haittavaikutusten vähentämiseksi suu hoidetaan terveeksi ennen hoitoja ja hyvästä omahoidosta huolehditaan myös hoitojen aikana ja niiden jälkeen.** Haittavaikutuksia ovat suun kuivuus, limakalvojen mukosiitti, makuaistin muutokset, hiivasieni-infektio ja leukalukko ja mahdollisia myöhäisvaikutuksia hampaiden reikiintyminen sekä luun osteoradioneekroosi. Mukosiitin hoitoon suositellaan limakalvojen pienannoslaserkäsittelyä (LLLT). Varmennetun hiivasieni-infektion hoito aloitetaan ja sitä jatketaan, kunnes limakalvot ovat parantuneet
- Suusyöpäpotilaita seurataan yleensä 5 vuoden ajan hoitoyksikössä tai sen kanssa yhteistyössä toimivassa terveydenhuoltoyksikössä ja sen jälkeen perusterveydenhuollossa.** Suun vuosittaiset tarkastukset koko elämän ajan ovat suositeltavia.

SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

- Video: Suun limakalvojen tutkiminen
- Taulukko: Suun limakalvomutosten PAD-vastausten tulkinta ja toimenpiteet
- Lisätietoartikkeli: Sädehoitoa saavan potilaan suunhoito-ohjeet
- Kaavio: Suun punajäkälän hoitokaavio
- Potilasohje: Kotihoito-ohjeet suun punajäkälää sairastaville potilaille
- Lisätietoartikkeli: Suusyövän levinneisyyden TNM-luokitus

ERIKSEEN TOTEUTETTAVAT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

- Luentomateriaalin päivitys
- Potilasversion päivitys
- Limakalvojen tutkiminen -videon uusiminen

VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

Keskeiset viestit suurelle yleisölle:

- Tärkeimmät suusyövän vaaratekijät ovat tupakkatuotteiden ja alkoholin käyttö ja niiden käytön lopettaminen vähentää suusyöpävaaraa ja parantaa suusyövän ennustetta. Huono suuhygienia ja suun limakalvojen toistuva rikkoutuminen esim. huonosti istuvan proteesin tai terävän hampaan reunan vuoksi voivat myös altistaa suusyöväälle. Kaikki limakalvojen muutokset, jotka eivät parane muutamassa viikossa, pitäisi tarkastuttaa hammaslääkärillä.
- Monipuolinen ruokavalio ja runsas kuitujen, kasvisten ja hedelmien käyttö ilmeisesti suojaa suusyövältä. Runsa punaisen lihan ja erityisesti prosessoitujen lihatuotteiden syöminen saattaa lisätä riskiä sairastua suusyöpään.

Tiedottamiskanavat:

- Duodecimin some-kanavat
- Päivitsyvä julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecimin kotisivuilla sekä Terveystietokannassa
- Suositus julkaistaan Hammaslääkärilehdessä

KOULUTUKSET

- Hammaslääkäripäivät 7.-9.11.2019
- Hammaslääkäriseura Apollonian kuukausikokousten yhteyteen minikurssi (4x45 min)